

Međunarodna konferencija Arhivi vjerskih zajednica u Hrvatskoj – stanje i perspektive

Šibenik, 25. i 26. rujna 2014.

U Šibeniku je 25. i 26. rujna 2014. održana međunarodna konferencija pod nazivom *Arhivi vjerskih zajednica u Hrvatskoj – stanje i perspektive*, koju su organizirali Državni arhiv u Šibeniku i Državni arhiv u Zadru u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom i ICARUS-om (*International Center for Archival Research*) u okviru projekta ENARc (*European Network of Archival Research*).

Cilj konferencije bio je uočiti temeljne probleme u zaštiti arhivskog gradiva vjerskih zajednica u Hrvatskoj te oblikovati smjernice za njezinu sustavnu zaštitu te definirati modele za uspješno uspostavljanje stručne suradnje između vjerskih zajednica i javnih arhivskih ustanova. Stoga su na konferenciju bili pozvani predstavnici svih vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj, a pozivu su se odazvali predstavnici Katoličke Crkve i Islamske zajednice u Hrvatskoj.

Rad konferencije bio je podijeljen u tri tematske cjeline:

- Stanje zaštite arhivskog gradiva vjerskih zajednica iz perspektive javne arhivske službe u Hrvatskoj
- Europska iskustva u zaštiti arhivskog gradiva i upravljanju arhivima vjerskih zajednica
- Zaštita arhivskog gradiva vjerskih zajednica na primjerima iz prakse

Konferenciju su pozdravnim govorima otvorili predstavnici organizatora: Nataša Mučalo, ravnateljica Državnog arhiva u Šibeniku, i Ante Gverić, ravnatelj Državnog arhiva u Zadru, koji su naveli kako se ideja o toj konferenciji rodila tijekom sudjelovanja na konferenciji sa sličnom temom u Italiji 2013. godine. Skupu su se zatim obratili Vlatka Lemić, ravnateljica Hrvatskog državnog arhiva, Thomas Aigner, predsjednik ICARUS-a te mons. Želimir Puljić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, koji je ujedno i predsjednik Vijeća HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra.

Prvog dana konferencije bila su održana predavanja prve dvije tematske cjeline. U prvoj cjelini, u kojoj je bilo riječi o stanju arhiva vjerskih zajednica u Hrvatskoj, Vlatka Lemić je u svojem izlaganju *Arhivska služba i arhivi vjerskih zajednica u Hrvatskoj – stanje i perspektive*, dala pregled aktivnosti na zaštiti i objavi arhivskog gradiva vjerskih zajednica u sklopu djelatnosti Hrvatskog državnog arhiva. Igor Kozjak (Hrvatski državni arhiv), pročitao je izlaganje Tanje Mušnjak *Pregled stanja zaštite gradiva vjerskih organizacija u Republici Hrvatskoj*, u kojem je bila prikazana suradnja Središnjeg laboratorija za restauraciju i konzervaciju Hrvatskog državnog arhiva s vjerskim zajednicama na zaštiti i restauraciji arhivskog

gradiva. Nermin ef. Botonjić (Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj) s izlaganjem pod naslovom *Stanje i perspektive u zaštiti arhivskog gradiva Islamske zajednice u Hrvatskoj* pružio je pregled o stanju arhivskog gradiva Islamske zajednice u Hrvatskoj. U nastavku su uslijedila izlaganja Mirele Mrak (Državni arhiv u Pazinu), *Smjernice sustavne zaštite arhivskog gradiva vjerskih zajednica: primjer suradnje Državnog arhiva u Pazinu i Biskupije porečke i pulske kroz Odjel za crkveno gradivo*, Ante Gverića (Državni arhiv u Zadru), *Suradnja Državnog arhiva u Zadru i Zadarske nadbiskupije kao model za moguće rješenje zaštite i upravljanja crkvenim arhivima u RH*, Nataše Mučalo (Državni arhiv u Šibeniku), *Zaštita arhivskog gradiva vjerskih zajednica na području Šibensko-kninske županije – stanje i perspektive*, koji su prikazali uspješnu suradnju područnih arhiva s vjerskim zajednicama na zaštiti njihovog arhivskog gradiva. Tematska cjelina bila je zaključena izlaganjem Dražena Kušena (Državni arhiv u Osijeku) *Intelektualna zaštita: preduvjet dostupnosti gradiva u arhivima vjerskih zajednica u Hrvatskoj*.

Druga tematska cjelina bila je otvorena izlaganjem Gaetana Zita (Associazione Archivistica Ecclesiastica) koji je izlaganjem *Archivi ecclesiastici in Italia: tutela, valorizzazione e prospettive* opširno prikazao stanje zaštite crkvenih arhiva u Italiji. O stanju arhivskog gradiva u Poljskoj izložio je Waclav Pagorski (The Archidiocesan Archives in Poznan) izlaganjem *The Archidiocesan Archive in Poznan – Guidelines and Achievements of Ecclesiastical Archive* te Thomas Aigner (Diözesanarchiv St. Pölten) izlaganjem *Church Archives in Austria* u Austriji. Drugu cjelinu zaključila su izlaganja Daniela Jellera (ICARUS) *Monsterium.net – An Introduction*, i Kerstin Muff (ICARUS) *The Archives Portal Europe – Prepping Archival Content for the Digital Future*.

Treću tematsku cjelinu ispunila su izlaganja predstavnika crkvenih arhiva i arhivista javnih arhivskih ustanova u radu na gradivu vjerskih ustanova. Djelatnici Vlatko Dolančić i Krešimir Bulat (Središnji nadbiskupijski arhiv Đakovačko-osječke nadbiskupije) održali su izlaganje pod nazivom *Središnji nadbiskupijski arhiv Đakovačko-osječke nadbiskupije – predstavljanje, stanje i perspektive*, Oliver Modrić (Državni arhiv u Zadru – Arhiv Zadarske nadbiskupije) *Arhiv Zadarske nadbiskupije – iskustva u sređivanju, obradi i zaštiti arhivskog gradiva*, Ivica Mataija i Nada Klobučar (Državni arhiv u Gospiću) *Župski arhivi Gospičko-senjske biskupije na području nadležnosti Državnog arhiva u Gospiću*, Snježana Žegor (Državni arhiv u Sisku) *Zaštita arhivskog gradiva župnog ureda župe Uzvišenja sv. Križa u Sisku*, Biserka Budicin (Državni arhiv u Pazinu) *Zapisi o svetim tijelima iz Župnog ureda u Vodnjanu*, Elvis Orbančić (Državni arhiv u Pazinu) *Iskustva Državnog arhiva u Pazinu oko zaštite crkvenog arhivskog gradiva*, Ivan Dovranić (Državni arhiv u Šibeniku) *Zaštita arhivskog gradiva Šibenske biskupije i Samostana sv. Frane u Šibeniku*, fra Kristijan Kuhar (Staroslavenski institut) *Trećoredska glagoljska baština*, fra Ljudevit Maračić (Provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca) *Arhiv Provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca*, fra Vatroslav Frkin (Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda) *Arhivi Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i*

Metoda u Zagreb, fra Stanko Ljubos (Samostan u Fojnici) *Arhiv Samostana u Fojnici od 1544. do 2014. – povijesni pregled i suradnja s arhivima u BiH i Hrvatskoj*, Ladislav Dobrica (Hrvatski državni arhiv) *Arhiv kapucinskog samostana Gospe Lurdske u Rijeci – primjer evidentiranja i zaštite arhivskog gradiva vjerskih zajednica pri Imatelju* te Jakov Kmet (Državni arhiv u Pazinu) *Digitalizacija osobnog arhivskog fonda sluga Božjeg Egidija Bulešića 1905. – 1929.* Ta izlaganja pokazala su postojeću suradnju između javnih arhivskih ustanova i pojedinih arhiva vjerskih zajednica na obradi i zaštiti arhivskog gradiva.

Popratni događaj konferencije bilo je otvorenje izložbe „Sarajevski atentat 1914. god. i Prvi svjetski rat u dokumentima arhiva Samostana u Fojnici“ u prostorima Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“, u kojoj se održala konferencija.

Ta je konferencija pokazala da postoji jaka želja i interes vjerskih zajednica da svoje arhivsko gradivo, kao vrijedan dio hrvatske kulturne baštine, pohranjuju na adekvatan način, uz pomoć državnih institucija.

Ladislav Dobrica